

dig, vars inkomst *helt eller till huvudsaklig del* utgjorts av folkpension, skall anses ha haft sådan nedsatt skatteförmåga, som berättigar till det extra avdraget, såvida icke särskilda omständigheter till annat föranleda.

I anvisningar till lagrummet utvecklas närmare, hur denna avdragsregel bör tillämpas. Där föreskrives följande:

1) Har skattskyldig varit *för sin försörjning helt beroende* av vad han uppburit i form av folkpension, bör den taxerade inkomsten *regelmässigt* minskas med ett belopp motsvarande vad han sålunda uppburit, dock högst 4.500 kr. Avdragsbeloppet bör dock jämkas, om den skattskyldige mot låg avgift vistas å sjukhus eller annan anstalt eller om hans levnads-kostnader rönt inverkan av annan därmed jämförlig omständighet.

2) Har skattskyldig åtnjutit även annan inkomst (sidoinkomst) än folkpension men pensionen likvärd utgjort *den huvudsakliga delen av hans inkomst*, bör den skattskyldige *regelmässigt* medgivas ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag för nedsatt skatteförmåga.

3) Har folkpensionen *icke uppgått till minst hälften* av den skattskyldiges sammanlagda inkomst, bör extra avdrag medgivas endast då särskilda skäl därtill föranleda.

I övrigt hänvisas till av Riksskatte-nämnden den 9 april 1964 meddelade anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna angående extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer (nämndens Meddelanden, Ser. I nr 2/1964, punkt 1 — Skattenytt nr 4/1964).

Jiber

LITTERATUR

Edward Andersson, Överklagbarhet och besvär rätt i förvaltningsrätten, Juridiska föreningens i Finland publikationsserie N:o 35, Helsingfors 1964, 359 s.

Inte fullt ett år efter det att Anderssons bok om beskattningsförfarandets extraordinära rättsmedel recenserades i denna tidskrift föreligger ett nytt verk av samme författare. Denna gång har Andersson i och för specimination för en professur i offentlig rätt vid Helsingfors universitet gett sig in på den allmänna förvaltningsrättens domäner. Skatterätten och beskattningsförfarandet kommer där att inordnas i ett större sammanhang men förbigås givetvis inte. Boken innehåller därför åtskilligt av intresse också för skatteförvaltningens företrädare, även om det utrymme som ägnas just deras intressesfär blir tämligen begränsat. Materialet har fördelats i tre avsnitt: *Överklagbarhet*, *Subjektiv besvär rätt* och *Ändringssökande* i motivering av beslut eller utslag. Besvär rättskapitlet har en särskild avdelning om skatteärenden.

Det första avsnittet tar fasta på de egenskaper ett avgörande skall äga för att kunna överklagas. Författningarnas, särskilt instruktionernas, beslutsbegrepp är så vidsträckt att ett speciellt begrepp — överklagbart beslut — måste utkristalliseras. Andersson redovisar de olika synpunkter som anses böra vara vägledande vid denna sovring och ger en god bild av rättsläget. Han kommer i detta sammanhang även in på den ofta kvistiga frågan om ett återvisningsbeslut är överklag-

bart. Den frågan aktualiseras då och då i kammarrätten i samband med att ställning skall tas till om sådant beslut skall fördes med fullföljdshänvisning eller ej och vilket innehåll hänvisningen i så fall skall ges. Anderssons redogörelse ger här åtskillig vägledning.

Med subjektiv besvärsmätt avser Andersson vilka personer—fysiska och juridiska—som tillåts föra talan över ett överklagbart beslut. Han fäster uppmärksamheten på att äkta make enligt finsk rätt får överklaga andre makens beskattning vid sambeskattnig. Till detta resultat kom högsta förvaltningsdomstolen 1960 redan på grundval av allmänna besvärsmättsliga överväganden. Rättsläget har nu ytterligare befasts genom den nya beskattningsslagen. Lagergren och under-tecknad drog i "Skatteprocess" en lans för motsvarande praxis för det svenska taxeringsförfarandets del, tyvärr utan att vinna gehör i regeringsrätten att döma av RÅ 1963 not. 569. Målet gällde dock fråga om eftertaxering, som väckts före den 31 december 1957. Tänkbart är därför att regeringsrätten känt sig bunden av besvärsmättsreglerna i 1928 års TF, eftersom eftertaxeringen skulle ske enligt denna. Än behöver kanske därför inte hoppet uppges om en ändrad besvärsmättspraxis i Sverige på denna punkt.

Beträffande *ändringsökande* i motivering benär Andersson upp frågeställningarna med föredömlig klarhet. I svensk skatterätt bekanta problem igenkänns. Svensk praxis att bedöma yrkandet i taxeringsprocessen enbart från beloppmässig synvinkel gör emellertid frågan mindre ofta aktuell i Sverige än i Finland.

Sammanfattningsvis kan uttalas, att Andersson väl inte tillför förvaltningsrätten

några epokgörande nya idéer ifråga om besluts överklagbarhet och besvärsmätt men att han med ett välgörande kritiskt öga och på ett tilltalande sätt tar fram och systematiserar doktrin och rättspraxis på området, en nog så beundransvärd prestation med tanke på den korta tid som stått till förfogande.

Bertil Wennergren

Svensk Juristmatrikel. Redaktör: *Britt-Sofi Isaksson. P. A. Norstedt & Söners Förlag. 523 sidor och inbunden. Pris 85 kronor.*

Den nya upplagan av Svensk Juristmatrikel har nu, äntligen, utkommit. Det tycks bli allt längre mellan varven (1928, 1934, 1941, 1950 och nu 1964; kurvan pekar mot 1980-talet som nästa utgivningstid). En nyhet av särskilt intresse för Skattens läsare är att matrikeln omfattar även landsstatsjuristerna. Detta jämte andra utvidgningar gör att arbetet erbjuder en nästan fullständig översikt av den svenska juristkåren. Antalet biografier är omkring 6.300, ett imponerande, ja nästan skrämmande tecken på juristernas mångfald.

De många biografierna har drivit redaktionen till ett långtgående förkortningsnit, en strävan som ibland gör det svårt för den ovane läsaren att klara sig utan hjälp av förkortningslistan. Vem förstår utan vidare att l v v d betyder förste vice verkställande direktör, att bakom gps döljer sig generalpoststyrelsen eller att MAB är lika med Manufakturaktiebolaget i Malmö.

Om redaktionen gått hårt fram med de enskilda orden tycks den i stället endast med största varsamhet ha gallrat bland

sakuppgifterna. Man kan läsa att hr A var med om 1959 års normalpappersutredning, att hr B är sekreterare i Sveriges ornitologiska förening, att hr C har guldmedalj i pistolskytte och att hr D var ordförande i en TV-rättegång. Inte minst det sista ger anledning till funderingar. — Familjenotiserna är något magrare än i tidigare upplagor. Man letar förgäves efter uppgifter om svärföräldrar och om barnen meddelas endast tilltalsnamn och födelseår.

När man bläddrat en stund i denna digra matrikel, slås man av den mångfald sysselsättningar och uppdrag som drabbar våra jurister. Man finner också en lång rad prominenta personer som man kanske inte inrangerat i någon juristkategori: toppmän inom näringslivet såsom Cellulosablagets chef Eije Mossberg, Per Carlsson i Transatlantic och hrr Browald senior och junior i Svenska Handelsbanken. Vidare radiochefen Rydbeck och chefredaktörerna Tingsten och Hernelius. Visst nöje bereder uppgifter om skönlitterära alster framfödda vid sidan av utlåtanden och lagförslag. Excellensen Günther publicerade dikter i unga dagar, ambassadör von Post först i medelåldern. I Stockholms rådhusrätt dömer en yrkesförfattare (Jan Gehlin). Som medverkande i essäsamlingar uppträder en "internationell direktör" (ny titel för övrigt). En kommunalborgmästare har skrivit kriminalromaner medan en annan utgivit kompositioner för manskvartett. O. s. v.

Som helhetsomdöme kan sägas att Svensk Juristmatrikel väl fyller de höga krav på koncisa och omfattande uppgifter man vill ställa på ett biografiskt uppslagsverk. Förlaget är att gratulera till den nya upplagan.

CFH

Översikt över aktuella skattenyheter per november 1964 av *Erland Geijer*, bilaga till Svenska Handelsbankens Index, 13 sidor; kan på begäran erhållas kostnadsfritt från banken, box 16341, Stockholm 16.

Översikten innehåller en tabellarisk uppställning över nya skatteförfattningar och är uppgjord så, att förteckning lämnas på författningar, tillkomna år 1953 eller senare, vilka första gången tillämpades vid 1956 års taxering och som alltjämt var helt eller delvis gällande vid 1964 års taxering. Därefter har för åren 1965 och 1966 angivits de ytterligare författningar, som skall tillämpas något av dessa år.

Därjämte finns uppgifter angående vissa under senaste fem år avlämnade utredningsförslag på beskattningsområdet samt uppgifter om sittande skattekommittéer m. m.

Geijers översikt är en utomordentlig hjälpredda då det gäller att hålla reda på vad som varit gällande rätt under olika år och är till stor nytta inte minst för skattemyndigheterna. Det är nästan genant att det skall behövas privat initiativ för att åstadkomma denna nödvändiga information i lättillgänglig form.

Skattefrågor kring 1964 års bokslut utgiven av Skandinaviska banken. Häftet, som omfattar 50 sidor, erhålles kostnadsfritt från bankens kontor.

Redogörelsen för gällande skatteregler beträffande rörelseidkare följer i huvudsak samma plan som föregående år och är upprättad av bankdirektörerna Ernst Annell och Niklas Cederberg. Bland nyheter-na märks bestämmelserna om 1964 års in-

vesteringsavdrag, avsättning till internvinstkonto och för semesterlöner, ATP-avgifter samt uppgiftsskyldigheten beträffande traktamenten.

Ekonomiskt ABC, fjärde upplagan, utgiven av Skandinaviska banken, 84 sidor, pris 5 kr.

Ekonomiskt ABC är en uppslagsbok, som förklarar innebörden av olika termer och begrepp inom ekonomi, handel och bankväsen. Fil lic Orvar Josephson var författare till den första upplagan. Den senare har ombesörjts av fil lic Göran Albinsson, vilken kompletterat och ändrat den ursprungliga texten.

HB

Ett i proposition nr 173/1964 framlagt förslag om beskattning av ersättning vid övergång till högertrafik har antagits av riksdagen, bevillningsutskottets betänkande nr 64.

Riksdagen har avslagit motioner angående förbättrat rättsskydd för den enskilde i skatteärenden. De i motionerna framförda yrkandena avsåg förstärkning av JO-ämbetet, brister i taxeringsnämndernas handläggning, tillsättande av en särskild befattningshavare med uppgift att bevaka de skattskyldigas intressen samt utvidgade möjligheter för allmänheten att erhålla råd och anvisningar. Motionerna avvisades med hänvisning till vissa utredningar samt åtgärder, som vidtagits under senare år.

TOR:s YTTTRANDEN

Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund har beretts tillfälle avgiva yttranden över en inom finansdepartementets rättsavdelning upprättad promemoria angående storleken av repartitionstalet för fastighetsbeskattningen samt procenttalet för den schablonmässiga inkomstberäkningen av en- och tvåfamiljsfastigheter. I anledning härav får förbundet härmed vördsamt anföra följande.

Det är uppenbart att den pågående allmänna fastighetstaxeringen kommer att medföra en avgörande höjning av taxeringsnivån, sannolikt inte understigande den vid det s. k. Stockholmsmötet rekommenderade genomsnittliga nivålyftningen för olika grupper av fastigheter. Ett oförändrat repartitionstal skulle därför nu och i den mån fastighetsbeskattningen är effektiv medföra förhöjt skatteuttag hos fastighetsägaren. Därest man från allmänna utgångspunkter önskar undvika att fastighetsägaren blir föremål för ökad skattebelastning, kräves följaktligen nedsättning av repartitionstalet, såsom skedde i anslutning till 1957 års allmänna fastighetstaxering. Repartitionstalet sänktes då från 3 till 2,5, vilket även får anses som ett led i en allmänt påkallad avveckling av den kommunala garantibeskattningen.

I promemorian diskuteras utförligt olika alternativ för sänkning av repartitionstalet, varvid betonas svårigheterna att åstadkomma en rättvisande avvägning med hänsyn till redovisade variationer i nivålyftningen dels inom varje grupp av fastigheter, dels de olika grupperna emel-